

ปริทัศน์วรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ อาจารย์สถาบันราชภัฏและการใช้สารนิเทศ และงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ ความหมายของสารนิเทศ คุณสมบัติของสารนิเทศ และประโยชน์ของสารนิเทศ

ความหมายของสารนิเทศ (Information)

สารนิเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านการคัดเลือกแล้วผ่านการประมวลผล หรือข้อมูลที่ใช้เป็น ข้อถกเถียง อ้างอิง หรือใช้เป็นพื้นฐานในการคาดการณ์ล่วงหน้า หรือ ช่วยในการวินิจฉัยสั่งการได้ทันที (Murdick and Ross, 1978)

McGarry (1981) ให้ความหมายสารนิเทศว่า คือ การบอกกล่าว การแสดงข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง หรือความรู้ที่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนและใช้ให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ๆ หรือนำไปประกอบการตัดสินใจในการเลือก หรือ การทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่มบุคคล และแต่ละสถาบัน

สารนิเทศ ในทัศนะของ King และ Palmour (1981) คือ แหล่งทรัพยากรที่สำคัญของมนุษย์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เพราะสารนิเทศจะเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในรูปแบบของงานการศึกษา การสนทนาและการแก้ปัญหาประจำวัน สารนิเทศจึงมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน

สารนิเทศในความหมายของ Long (1989) คือ ข้อมูลที่นำมารวมกัน ทำให้เป็นขบวนการที่มีรูปแบบ ที่มีความหมาย เป็นผลลัพธ์จากการวิเคราะห์อย่างมีความคิด มีการจัดทำและแสดงผลของข้อมูล ในรูปแบบที่จะช่วยให้ขบวนการตัดสินใจทำได้เร็วขึ้น

จากความหมายดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าสารนิเทศ คือ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ทันสมัย ตรงประเด็น ที่ผ่านการรวบรวมคัด

เลือก และวิเคราะห์ผลแล้ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจในการดำเนินงาน หรือใช้ให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ๆ ได้ตามต้องการ

คุณสมบัติของสารนิเทศ

การเลือกใช้สารนิเทศที่ดี เป็นสิ่งที่สำคัญและมีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการใช้ได้เป็นอย่างดี มีผู้ให้ความหมายคุณสมบัติของสารนิเทศไว้ ดังต่อไปนี้

คุณสมบัติของสารนิเทศ คือ เข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง เหมาะสม ทันต่อเวลา มีความชัดเจน ชัดหยุ่น พิสูจน์ยืนยันได้ ปราศจากอคติ และมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นได้ (Burch, 1979)

Hicks, Jr. (1992) ให้ความหมายว่า สารนิเทศ ที่ปราศจากคุณภาพ จะเป็นสารนิเทศที่ไม่มีประโยชน์ มีส่วนวนที่ใช้กันบ่อย ๆ สำหรับการขาดข้อมูลที่มีคุณภาพ คือ " Garbage in garbage out " (GIGO) (อ่าน *guy go*) ซึ่งหมายถึงว่า ข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพ จะเป็นข้อมูลที่ไม่มีประโยชน์ หรือเป็นขยะ สารนิเทศจะต้องมีคุณสมบัติมาตรฐาน 4 อย่าง คือ *ตรงกรณี ทันต่อเวลา ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบ พิสูจน์ยืนยันได้*

คุณสมบัติของสารนิเทศ ในทัศนะของ จีราภรณ์ รักษาแก้ว (2529) คือ มีความถูกต้อง ทันต่อการใช้งาน มีความสมบูรณ์กระชับรัดได้ใจความสมบูรณ์ในตัวเองและตรงกับความต้องการ สารนิเทศที่ดีมิได้ขึ้นกับปริมาณของสารนิเทศ การมีสารนิเทศปริมาณมาก ๆ แต่ไม่ถูกต้อง ย่อมทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้

สารนิเทศที่ดีสำหรับอาจารย์ คือ ถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด เป็นปัจจุบัน ตรงกับความต้องการกับเรื่องที่ใช้ และมีความสมบูรณ์เพียงพอ เพื่อช่วยในการตัดสินใจได้ดี ไม่ผิดพลาดอันจะส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่องค์การ สารนิเทศที่อาจารย์ต้องการคือ สามารถสนองต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การได้ถูกต้อง ตรงตามหน้าที่และความรับผิดชอบ มีระดับของความละเอียดเหมาะสมกับระดับการปฏิบัติงาน สารนิเทศต้องรับกับสถานการณ์ในปัจจุบันทันต่อเหตุการณ์เคลื่อนไหวตามการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ มีความถูกต้องในระดับที่ยอมรับได้ สนองต่อความต้องการการใช้งานได้ในทันทีสื่อความหมายได้ดี ง่าย

ต่อการทำความเข้าใจและมีความเข้าใจกันน้อยที่สุด (เสาะ กลิ่นงาม, 2533)
 สารนิเทศที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะตอบสนองต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของงานใช้ได้เป็นอย่างดี ควรเป็นสารนิเทศที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ชัดเจน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการ ตรงกรณี เหมาะสม ทันต่อเวลาดำเนินการ เข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว ตรวจสอบพิสูจน์ยืนยันได้ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญและประโยชน์ของสารนิเทศ

สารนิเทศ มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ความสำคัญและประโยชน์ของสารนิเทศ มีดังนี้ คือ

สารนิเทศ คือ เครื่องมือช่วยชี้แนะแนวทางให้ผู้เลือกใช้เลือกดำเนินการ เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องใช้สารนิเทศที่เกี่ยวข้องตรงประเด็นที่จะต้องตัดสินใจ เป็นปัจจัยในการพิจารณาดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (Simon, 1977)

สารนิเทศซึ่งมีการบันทึกไว้ มีความสำคัญและจำเป็นต่อรัฐบาลวงราชการ การวิจัย และต่อบุคคลเกือบทุกคน ระดับและประเภทของสารนิเทศที่ต้องการขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล บุคคลที่อยู่ในวงการอาชีพตั้งแต่ นักเทคโนโลยีและครู อาจารย์จนถึงนักวิทยาศาสตร์ และทนายความต้องการข้อมูลมากกว่าบุคคลทั่วไป (นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ, 2526)

ลำพอง บุญช่วย (2535) อธิบายว่า สารนิเทศ มีความสำคัญในยุคสังคมข่าวสาร โดยเฉพาะอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารที่เป็นหลักขององค์การ ต้องใช้สารนิเทศเพื่อการตัดสินใจ ถ้าสารนิเทศนั้นดีและถูกต้องย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขององค์การนั้น ๆ สารนิเทศจึงเป็นสิ่งที่อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารจะขาดเสียไม่ได้ สารนิเทศมีประโยชน์คือช่วยให้อาจารย์มีความรอบรู้ ทันสมัยทันเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้ร่วมงานได้รับสารนิเทศที่ตรงกัน มีความเข้าใจตรงกัน ทำให้เป็นคนมีเหตุผล น่าเชื่อถือ ช่วยในการวางแผน

แผนการดำเนินการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ประหยัดเวลาในการบริหารงาน ทำให้อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารมีโอกาสพิจารณาหาทางเลือกในการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม

สารนิเทศ มีประโยชน์และมีความสำคัญ สำหรับอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร เพราะอาจารย์จะเป็นผู้ใช้การตัดสินใจในการบริหาร อุปสรรคในการตัดสินใจ และสิ่งที่มีกทำให้การตัดสินใจผิดพลาดประการหนึ่ง คือ การขาดข้อมูล และข่าวสารที่มีความรู้ การขาดความรู้และประสบการณ์ ข้อมูลมีแต่ไม่ถูกต้อง หรือถูกบิดเบือน (จรรยา มิลินทร์, 2536)

จากความหมายดังกล่าว สารนิเทศ มีความสำคัญและมีประโยชน์ คือ เป็นเครื่องมือช่วยชี้แนะแนวทางให้ผู้ใช้เลือกดำเนินการ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ช่วยในการพิจารณาตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีความรอบรู้ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทำให้เป็นคนมีเหตุผล น่าเชื่อถือ ช่วยในการวางแผนงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ประหยัดเวลาในการดำเนินงาน อันส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในหน่วยงานนั้น ๆ

อาจารย์สถาบันราชภัฏ

อาจารย์ในสถาบันราชภัฏที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษา ในที่นี้แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารสูงสุดในสถาบันราชภัฏ ได้แก่ อธิการบดี และอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี และหัวหน้าภาควิชาในแต่ละคณะ ของสถาบันราชภัฏ 36 แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นสถาบันราชภัฏที่มีเขตภูมิศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร 6 แห่งและนอกเขตกรุงเทพมหานคร 30 แห่ง

อธิการบดี ทำหน้าที่บริหารในสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และจะให้มีรองอธิการบดีทุกฝ่าย เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยปฏิบัติงานทุกด้านในสถาบัน ตามที่อธิการบดีมอบหมาย ให้ดำเนินไปด้วยดี อธิการบดี มีอำนาจหน้าที่ คือ บริหารกิจการของสถาบัน ให้เป็นไปตามกฎหมายของคณะกรรมการสภาสถาบันและของสถาบัน รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สิน

สิ้นอันของสถาบัน เป็นผู้แทนของสถาบันในกิจการทั่วไป จัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสถาบัน เพื่อเสนอต่อสภาประจำสถาบัน ปฏิบัติหน้าที่ก่อนตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน หรือตามที่สภาประจำสถาบันมอบหมาย (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ, 2538)

คณบดี เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะ มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 4 ปี ได้ทำการสอน หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และหัวหน้าภาควิชาในแต่ละคณะ ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลการเรียนการสอน รับผิดชอบงานวิชาการทั้งหมด ในภาควิชา (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ, 2538)

พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 มาตรา 7 ให้สถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับ ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 และ ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2531 ให้วิทยาลัยครู ที่ตั้งอยู่ในท้องที่เดียวกันรวมเป็นกลุ่มเรียกว่า สหวิทยาลัย ดำเนินกิจการงานของวิทยาลัยครูร่วมกัน ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งเป็น 8 สหวิทยาลัย และ จากข้อบังคับคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ว่าด้วยคุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ จากอธิการบดี และจากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. 2538 กำหนดให้มีการแบ่งเขตสถาบันราชภัฏ ยึดเขตภูมิศาสตร์ที่สถาบันราชภัฏตั้งอยู่เป็นหลัก แบ่งออกเป็น 8 เขตภูมิศาสตร์ คือภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคอีสานตอนบน ภาคอีสานตอนล่าง ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วยสถาบันราชภัฏ 6 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ, 2538) (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข. หน้า 133)

การให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง สถาบันราชภัฏทุกแห่ง มีการเปิดสอนใน 3 สาขาวิชา คือสาขาวิชาการจัดการ สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ในคณะพื้นฐาน 4 คณะ คือคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ

ซึ่งจะมีในสถาบันราชภัฏทุกแห่ง และมีคณะเกษตรและอุตสาหกรรม จากสถาบันราชภัฏ 8 แห่ง และ คณะอุตสาหกรรมศึกษา จากสถาบันราชภัฏพระนคร 1 แห่ง (พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527)

อาจารย์สถาบันราชภัฏ มีภารกิจ คือ ปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ ต้องพยายามหาความรู้ใส่ตนอยู่เสมอ หาความชำนาญ เพื่อให้การปฏิบัติงาน ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความฉลาดและความมีไหวพริบ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร และอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน อาจารย์จึงต้องคอยศึกษาหาความรู้ ใช้งาน ใช้นโยบาย และวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ได้อย่างชัดเจน รู้กระบวนการบริหารงาน สามารถวินิจฉัยสั่งการ ร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ก็ต้องอยู่ในสภาวะที่แข็งแรง สมบูรณ์เสมอ อีกด้วย (ล่ำพอง บุญช่วย, 2535)

อาจารย์ ในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์สำคัญในการผลักดันให้สถาบันราชภัฏ มีส่วนในการพัฒนาสังคม พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ช่วยให้ความเป็นอยู่ในสังคมดีขึ้น อาจารย์จึงควรมีการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อการเป็นบุคคลที่ควรแก่การให้ความรู้ และการเคารพยกย่องในสังคม

การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ

ภารกิจของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ ที่จำเป็นต้องใช้สารนิเทศ คือ ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ผลิตครูและส่งเสริมวิद्यฐานะ (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ, 2538) นอกจากปฏิบัติภารกิจด้านการสอนแล้ว อาจารย์ยังทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร และมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานทุกด้านของสถาบัน เป็นผู้กระตุ้นและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเจริญในด้านต่าง ๆ อาจารย์จึงควรมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของตน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบัน เป็น *สังคมข่าวสาร* ที่จำเป็นต้องใช้สารนิเทศในการดำเนินงาน เพื่อการตัดสินใจ การขาดสารนิเทศทำให้การปฏิบัติงานผิดพลาดได้ ใครมีข้อมูลข่าวสารมากกว่า ย่อมเป็นผู้ชนะ จึงควรมีการศึกษาและให้ความสำคัญกับการใช้สารนิเทศของอาจารย์ อุปสรรคการปฏิบัติงานของอาจารย์ เกิดจากการขาดสารนิเทศและข่าวสารที่มีคุณภาพ การ

ขาดความรู้ประสบการณ์ และสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานผิดพลาด เกิดจากการใช้สารสนเทศที่ไม่ถูกต้องและไม่มีประโยชน์ (สมพงศ์ เกษมสิน, 2521)

สายหยุด จำปาทอง (2532) กล่าวไว้ในหนังสือ การฝึกหัดครูไทย: อดีต ปัจจุบันและอนาคต ตอนหนึ่งว่า การใช้สารสนเทศของอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารเกี่ยวข้องกับ การวางแผน การบริหาร การตัดสินใจ หรือการประเมินผลต่าง ๆ สารสนเทศในการบริหาร มีการดำเนินการในรูปของข้อมูลที่เป็นสถิติ ตัวเลข และข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลข เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ที่ส่วนกลาง จึงควรมีการพัฒนาอย่างจริงจัง ทั้งสารสนเทศที่เป็นตัวเลขและไม่ใช่ตัวเลข ทั้งในสถาบันราชภัฏ และในสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ โดยถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งในการใช้ข้อมูลเพื่อบริหารงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกคนได้บริหารงานด้วยข้อมูล และสารสนเทศ จะทำให้งานบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีอัตราการเสี่ยงภัยน้อยลง

ลำพอง บุญช่วย (2535) อธิบายว่า ในการดำเนินงานด้าน การบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร ต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ เพื่อให้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์กรนั้น ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ข้อมูล มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจแต่ละครั้ง เพราะสังคมปัจจุบันเป็น สังคมข่าวสาร (Information Society) ที่ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ใครมีข่าวสารมากกว่า ย่อมจะเป็นผู้ชนะ เพราะสารสนเทศ คือ พลัง (Information is power)

พงษ์ภิญโญ ธรรมคุณ (2529) วิจัยพบว่า อาจารย์ในสถาบันราชภัฏ ปฏิบัติงานด้านการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนน้อย ซึ่งอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร ควรกำหนดนโยบายและแผนงานด้านนี้ให้ชัดเจน สนับสนุนให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย หรือจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ บริการทางวิชาการแก่ชุมชนอยู่เสมอ ให้ทันสมัยกับกาลเวลา และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และตลอดเวลา สถาบันควรแสดงบทบาทบริการทางวิชาการแก่ชุมชนตามความพร้อมของแต่ละสถาบัน และตามความเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

เสนาะ กลิ่นงาม (2533) พบว่า อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารระดับสูง ต้องการสารสนเทศที่สำคัญ ๆ ที่นำมาประกอบการตัดสินใจ โดยสารสนเทศนั้นต้องทันต่อเหตุการณ์ มีความถูกต้องในระดับที่ยอมรับได้ สนองตอบความต้องการใช้

งานของอาจารย์ได้ทันที สามารถสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีความเข้าใจกันน้อยที่สุด อาจารย์มีปัญหาในการใช้สารนิเทศคือ สารนิเทศไม่เป็นปัจจุบัน ล้าช้า และที่สำคัญคือสารนิเทศไม่เพียงพอ ไม่ตรงต่อความต้องการที่จะนำไปใช้งาน ผู้ใช้ยังไม่เข้าใจประโยชน์ของข้อมูล บุคลากรที่เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล มีทักษะและความรู้ ยังไม่เพียงพอ ทั้งยังมีหน้าที่หลักคือ การสอนและการปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ และสารนิเทศที่อาจารย์ต้องการ คือ สนองต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การได้ถูกต้อง ตรงตามหน้าที่ และความรับผิดชอบของอาจารย์ มีระดับของความละเอียดของสารนิเทศเหมาะสมกับผู้ใช้

สังคมปัจจุบันเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย สถาบันราชภัฏ ได้ปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือ ให้เกิดการพัฒนาในสังคม ช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้สภาวะความเป็นอยู่ในสังคมดีขึ้น อาจารย์สถาบันราชภัฏ จึงควรพัฒนาการใช้สารนิเทศ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะถ้าได้รับสารนิเทศที่ดี ถูกต้อง และทันสมัยย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่สถาบันและประเทศชาติต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารนิเทศของอาจารย์ ดังนี้

วราภรณ์ ภู่อี่ยม (2524) ศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของอาจารย์สถาบันราชภัฏยะลาเพื่อการสอน พบว่าหนังสือแต่ละหมวดมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย สารนิเทศที่มีไม่ตรงตามความต้องการ โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์มีไม่พอใช้ อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดเป็นศูนย์รวมสารนิเทศ เพื่อความสะดวกในการค้นหาสารนิเทศสาขาต่าง ๆ ในคราวเดียวกัน

สุรีย์ บุหงามงคล (2527) ศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่าอาจารย์ใช้สารนิเทศเพื่อการสอน การเขียนบทความวิชาการ ตำราและ

การทำงานวิชาการ รูปแบบสารนิเทศที่ใช้คือ ใช้หนังสือตำราเพื่อการสอน การเขียนตำรา มากกว่าการใช้วารสารวิชาการ เพราะให้ข้อมูลทางวิชาการมากกว่า ถูกต้องเชื่อถือได้มากกว่า และใช้วารสารวิชาการในด้านการวิจัย ใช้สารนิเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ เป็นสารนิเทศปีใหม่ล่าสุด และใช้แหล่งสารนิเทศทางการมากกว่าไม่เป็นทางการ

นายิกา เมฆจรีสกุล (2529) ศึกษาความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า อาจารย์ใช้สารนิเทศเพื่อการสอน การผลิตงานวิชาการ และการบริหารทางวิชาการ อาจารย์ต้องการสารนิเทศเฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องมากที่สุด โดยใช้ในรูปแบบหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ และหนังสืออ้างอิง เพื่อการสอน การผลิตงานวิชาการ และการบริการทางวิชาการ ใช้สารนิเทศในระยะเวลา 1 ปี และใช้สารนิเทศที่ใช้ง่าย ไม่ยุ่งยากในการค้นหา

สุรพร เมืองอ่ำ (2529) ศึกษาความต้องการข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารพบว่า รูปแบบสารนิเทศที่อาจารย์ใช้ คือ ใช้วารสารมากที่สุด เพราะเสนอแนวความคิดหลายด้านจากประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งอาจารย์นำไปใช้ประโยชน์ในการสอนได้มากกว่า ส่วนในรูปแบบโสตทัศนวัสดุอาจารย์ใช้รูปภาพเพื่อการสอนมาก

รัตนาวดี เถกิงสุขวัฒนา (2532) ศึกษาความต้องการ และการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า รูปแบบสารนิเทศที่ใช้คือ ใช้ตำราเพื่อการสอน การผลิตชุดวิชาและการบริการวิชาการ โสตทัศนวัสดุที่ใช้มากที่สุด คือ วิทยุทัศน์ ใช้เพื่อการบริการวิชาการ รองลงมาคือเทปบันทึกเสียงเพื่อการสอน อาจเป็นเพราะ วิทยุทัศน์เป็นสื่อใช้ประกอบการสาธิตเรื่องต่าง ๆ ให้เข้าใจดียิ่งขึ้น ช่วยเสริมความรู้ประกอบการกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ใช้สารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ มากกว่าโสตทัศนวัสดุ และคอมพิวเตอร์อาจเป็นเพราะสิ่งพิมพ์มีเนื้อหาหลากหลาย ให้ข้อมูลละเอียดกว่า และที่มีการใช้คอมพิวเตอร์น้อย อาจเป็นเพราะขาดทักษะในการใช้ และการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์โดยตรงจึงไม่คุ้นเคยกับรูปแบบนี้ ปัญหาของการใช้ คือ ความยุ่งยากในการใช้และไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ใช้สารนิเทศภาษาไทย เพราะเป็นภาษาของตนเองเข้าใจได้ง่าย ลึกซึ้งกว่า

กฤติกา จิวาลักษณ์ (2533) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของอาจารย์ ในการให้บริการข่าวสารทันสมัยของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า สารนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า และการพัฒนาด้านการเรียน การสอน อาจารย์แต่ละคนมีการใช้สารนิเทศที่แตกต่างกันขึ้นกับวัตถุประสงค์ของการนำสารนิเทศไปใช้ นักบริหารต้องการสารนิเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจ และสั่งการ อาจารย์ใช้สารนิเทศเพื่อการสอนการวิจัยและการเขียนตำรา ห้องสมุดสถาบันที่เป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศ ควรบริการผู้ใช้ให้ได้รับประโยชน์จาก สารนิเทศให้มากที่สุด

อัญชลี อนันตศิริ (2533) ศึกษาความต้องการ และการใช้สารนิเทศ ของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยทัพอากาศพบว่า อาจารย์ใช้สารนิเทศเนื้อหา วิชาการบริหารทั่วไป สภาวะแวดล้อมของความมั่นคงแห่งชาติ สภาวะแวดล้อม จากภายนอกประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร หลักและวิธีทำเอกสาร วิจัย รูปแบบสารนิเทศที่อาจารย์ใช้ คือ ใช้วารสารวิชาการเพื่อการปฏิบัติงาน ใช้หนังสือพิมพ์ เพื่อติดตามข่าวและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ใช้สารนิเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ในทุกวัตถุประสงค์ อาจเป็นเพราะภาษาไทยเข้าใจ ง่าย ลึกซึ้งกว่าภาษาอังกฤษ ไม่ต้องเสียเวลาแปล

มาลี เสียงไทย (2534) ศึกษาความต้องการ และการใช้สารนิเทศ ของคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า อาจารย์ใช้สารนิเทศในรูป หนังสือวิชาการ รายงานการวิจัย และวารสารวิชาการ ที่มีเนื้อหาเฉพาะวิชา และอาจารย์ใช้สารนิเทศฉบับพิมพ์ล่าสุด หรือที่มีอายุ 1-5 ปี

จารุรัตน์ บุญประเสริฐ (2535) ศึกษา ความต้องการและการใช้ สารนิเทศของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล พบว่าวัตถุประสงค์ของการใช้สารนิเทศ คือ เพื่อการสอน เพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการ และเพื่อนันทนาการ อาจารย์ต้องการสารนิเทศที่ ละเอียด ใหม่ ทันสมัย และเสนอรายละเอียดเฉพาะ วิชาอย่างครบถ้วน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ด้านภาษา ใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ใช้ภาษาอังกฤษในระดับมาก

สุพิน อุดมผล (2537) ศึกษาพบว่า อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยของรัฐ 6 แห่ง ให้บริการข่าวสารทันสมัย 3 ประเภทคือ ราย

ซื้อหนังสือใหม่ บริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการ สิ่งพิมพ์ใหม่ เพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ เพื่อการสอน เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อการเขียนหนังสือ ตำรา งานวิจัย เอกสารประกอบการสอน อาจารย์ใช้บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อการวิจัย อาจเนื่องจากสาเหตุการเพิ่มขึ้นของสารนิเทศ และการไม่มีเวลาเข้าใช้บริการห้องสมุด อาจารย์จึงต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการที่เข้าถึงตัวอาจารย์ และสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์

จากผลการศึกษา เรื่องการใช้สารนิเทศของอาจารย์ ดังที่กล่าวมาแล้ว สรุปว่า อาจารย์ใช้เนื้อหาสารนิเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ มีวัตถุประสงค์ในการใช้ เพื่อประกอบการสอน การเขียนบทความทางวิชาการ ตำรา การผลิตผลงานทางวิชาการ รูปแบบสารนิเทศที่ใช้ คือ หนังสือ ตำรา เพื่อการเขียนตำรา ใช้วารสารวิชาการในด้านการวิจัย ใช้สารนิเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ อายุความทันสมัยของสารนิเทศ ใช้สารนิเทศปีใหม่ล่าสุด และใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการมากกว่าแหล่งที่ไม่เป็นทางการ

งานวิจัยของต่างประเทศ

Lolley (1978) ศึกษา การใช้สารนิเทศเพื่อประกอบการสอนของอาจารย์ใน Tarrant County Junior College พบว่า อาจารย์จำนวนร้อยละ 85 ใช้โสตทัศนวัสดุ จำนวนร้อยละ 73 ใช้หนังสือของภาควิชา จำนวนร้อยละ 72 ใช้หนังสือส่วนตัว จำนวนร้อยละ 63 ใช้เอกสารประกอบหลักสูตร จำนวนร้อยละ 56 ใช้วารสารส่วนตัวและจำนวนร้อยละ 50 ใช้สิ่งพิมพ์ของส่วนตัวและของภาควิชามากกว่าของห้องสมุด

Summer, Matheson และ Conry (1983) ศึกษาการใช้สารนิเทศของนักการศึกษา พบว่า นักการศึกษาใน British Columbia Canada ใช้แหล่งสารนิเทศคือ การสนทนากับเพื่อน บันทึกลงและการใช้แฟ้มข้อมูลส่วนตัว หนังสือ หลักสูตรโรงเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การอบรมสัมมนา วารสารทางการศึกษา การประชุม ผู้เชี่ยวชาญนอกสถาบัน สารระสังเขปและบรรณานุกรม ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย การสืบ

ค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และวิจัยพบว่า คุณสมบัติที่กำหนดการใช้สารสนเทศของนักการศึกษาคือ ตำแหน่งหน้าที่การงาน นิสัยของการพูดคุยเรื่องข่าวและทัศนคติงานวิจัยของเบิร์ด (Byrd, 1989) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ในแผนการศึกษาเอกชนในชนบทของรัฐเวอร์จิเนียพบว่า ผู้บริหารใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการตัดสินใจ และพบว่ามันมีประโยชน์ต่อการทำงานถ้าโปรแกรมนั้นให้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการในการตัดสินใจของตนเองงานวิจัยของคอนวิล (Conwill, 1989) ศึกษา การใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยการศึกษา ในด้านตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ และผู้บริหารส่วนใหญ่ ค้นเคยกับการใช้คอมพิวเตอร์ มากกว่า การตัดสินใจด้วยตนเอง

ผลจากการศึกษาข้างต้น สรุปให้เห็นว่าอาจารย์ใช้สารสนเทศในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงาน ใช้สารสนเทศเพื่อการสอน การบริหาร และเพื่อปรับปรุงความก้าวหน้าในอาชีพของตน มีการใช้สารสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ สารสนเทศที่ใช้มีอายุความทันสมัยใหม่ล่าสุด และใช้แหล่งสารสนเทศที่ใกล้ตัวมากกว่าแหล่งสารสนเทศที่ไกลตัว